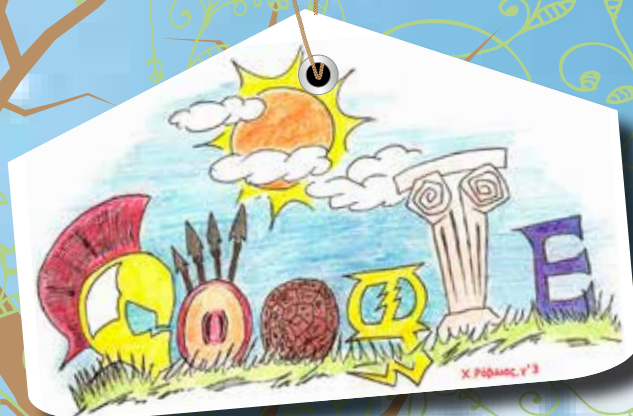

δημιουργία

ΕΚΔΟΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΩΝ "Η ΘΕΟΜΗΤΩΡ" ΤΕΥΧΟΣ 9 • ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΪΟΣ 2013

Αφιέρωμα:
Η ΤΕΧΝΗ
στη ζωή μας

Βυζαντινά
ψηφιδωτά
ανεκτίμητης
αξίας και
απαράμιλλης
ομορφιάς!

«Η Δέσις», Ψηφιδωτό της
Μονής Παμμακαρίστου, Κωνσταντινούπολη

«Χριστός Παντοκράτωρ»,
Ψηφιδωτό της Μονής της Χώρας, Κωνσταντινούπολη

Χριστός Ανέστη!

«Ἐσχατος ἐχθρός καταργεῖται ὁ θάνατος»

Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἡ εἴσοδος στήν ἀναστημένη ζωὴ τοῦ Χριστοῦ, εἶναι κοινωνία μὲ τὴν αἰώνια ζωή, «χαρὰ καὶ εἰρήνη ἐν Πνεύματι Ἀγίῳ». Κι ἀκόμα, εἶναι ἀπαντοχὴ τῆς «ἀνέσπερης μέρας τῆς Βασιλείας», ὄχι ἀπαντοχὴ ἐνός «ἄλλου» κόσμου, ἀλλὰ τοῦ πληρώματος τῶν πάντων καὶ τῆς ζωῆς ὁλόκληρης ἐν Χριστῷ. Ἀκόμα κι ὁ ἴδιος ὁ θάνατος ἔχει ἐν Χριστῷ γίνε μιὰ πράξη ζωῆς, διότι ξεχείλισε ἀπὸ τὴ δική Του ἀγάπη καὶ τὸ δικό Του φῶς. Ἐν Χριστῷ «πάντα ὑμῶν ἐστίν... εἴτε κόσμος εἴτε ζωὴ εἴτε θάνατος εἴτε ἐνεστώτα εἴτε μέλλοντα, πάντα ὑμῶν ἐστίν, ὑμεῖς δὲ Χριστοῦ, Χριστὸς δὲ Θεοῦ» (Α΄ Κορ. 3, 21-23). Κι ἂν κάνω δική μου αὐτὴ τὴ νέα ζωή, δική μου τὴν πείνα καὶ τὴ δίψα τῆς

Βασιλείας, δική μου τὴν προσμονὴ τοῦ Χριστοῦ, δική μου τὴ βεβαιότητα πὼς ὁ Χριστὸς εἶναι ἡ Ζωή, τότε ὁ ἴδιος μου ὁ θάνατος θὰ εἶναι μιὰ πράξη κοινωνίας μὲ τὴ Ζωή. Διότι οὔτε ἡ ζωὴ οὔτε ὁ θάνατος μποροῦν νὰ μᾶς χωρίσουν ἀπὸ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ. Δὲν γνωρίζω πότε καὶ πὼς θὰ ἔρθῃ τὸ πλήρωμα. Δὲν γνωρίζω πότε θὰ τελειωθοῦν ὅλα ἐν Χριστῷ. Δὲν γνωρίζω τίποτα σχετικὰ μὲ τὰ «πότε» καὶ τὰ «πὼς». Ὅμως γνωρίζω ὅτι ἐν Χριστῷ, αὐτὸ τὸ Πέρασμα, τὸ Πάσχα τοῦ κόσμου, ἔχει ξεκινήσει, τὸ φῶς τοῦ «ἐρχόμενου κόσμου» μᾶς ζυγώνει μέσα στὴ χαρὰ καὶ τὴν εἰρήνη τοῦ Ἀγίου Πνεύματος, διότι «Χριστὸς ἀνέστη, καὶ Ζωὴ ποιεῖται»

Ἀλέξανδρος Σμέμαν

Η τέχνη στη ζωή μας

Το να δοθεί ένας ορισμός για την τέχνη είναι ένα εγχείρημα που κατά καιρούς έχει προσπαθήσει πλήθος γλωσσολόγων, φιλολόγων, φιλοσόφων και άλλων μελετητών. Το αποτέλεσμα είναι ίσως ικανοποιητικό από γλωσσολογική ή καθαρά νοητική πλευρά (αντιλαμβάνεται κανείς εγκεφαλικά διαβάζοντάς τον τι «σημαίνει» τέχνη, αλλά ακόμα κάτι μένει. Κάτι που δεν ορίζεται, μόνο νιώθεται ή ψηλαφίζεται.

Η Τέχνη είναι μια διαδικασία τόσο απόλυτα εσωτερική όσο και εξωτερική. Φέρνει τον άνθρωπο σε επαφή με τον εαυτό του και σε (επι-)κοινωνία με τους άλλους. Μέσω αυτής, ο άνθρωπος μαθαίνει να συλλαμβάνει τον κόσμο που τον περιβάλλει πολυδιάστατα: ως σχήμα, ως μορφή, ως λόγο, ως ήχο, ως χρώμα, ως μυρωδιά, ως κίνηση... Έτσι αλλάζει και καλλιεργείται ο νους, μαθαίνει να βλέπει και να αντιλαμβάνεται τις πολλές

και ποικίλες όψεις των πραγμάτων. Το πνεύμα διευρύνεται, οι συναισθηματικοί ορίζοντες πλαταίνουν, η καρδιά αγαπά και αποδέχεται την ομορφιά του διαφορετικού. Ο άνθρωπος μαθαίνει να εκτιμά τις δεξιότητές του, να εξοικειώνεται τόσο με την επιτυχία, όσο και με την αποτυχία, να αναμοχλεύει τον εσωτερικό του κόσμο ανακαλύπτοντας πως ακόμα και οι αδυναμίες του μπορεί να γίνουν αφορμή για μία υπέροχη δημιουργία. Μαθαίνει εν τέλει να συνεργάζεται οικοδομώντας έναν κόσμο πιο όμορφο από αυτόν που του παραδόθηκε...

Σύμφωνα με τον καθηγητή Elliot Eisner, οι τέχνες είναι σπουδαίο παιδαγωγικό μέσο, γιατί διδάσκουν πολύπλευρα και όχι μονοδιάστατα τους νέους ανθρώπους. Μέσα από αυτές, οι νέοι διδάσκονται ότι δεν υπάρχουν μόνο σωστές και λάθος απαντήσεις, ούτε μία μόνο λύση για όλα τα προβλήματα, αντίθετα υπάρχουν πολλοί τρόποι ερμηνείας των πραγμάτων. Αντιλαμβάνονται ότι το εύρος των ανθρωπίνων δεξιοτήτων είναι μεγάλο. Συνειδητοποιούν ότι τα όρια της γλώσσας μας δεν οριοθετούν τα όρια της γνώσης μας, ότι τελικά υπάρχουν τρόποι για να ειπωθούν τα ανείπωτα.

Υπάρχουν πολλοί τρόποι με τους οποίους η τέχνη μπορεί να ενταχθεί στο πλαίσιο των σύγχρονων εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Είτε μέσα από την αξιοποίησή της στη διδασκαλία διαφόρων μαθημάτων (φωτογραφία, ζωγραφική, slides, μουσική, βιωματικά εργαστήρια, δραματοποίηση του αφηγηματικού λόγου κ.α), είτε με την ένταξή της σε παράλληλες με το μάθημα εξωσχολικές δραστηριότητες (μουσεία, πολιτιστικοί

χώροι, εκθέσεις, μουσικά και θεατρικά δρώμενα), είτε ως αντικείμενο διδασκαλίας η ίδια (λογοτεχνία, μάθημα εικαστικών, μουσικής, θεατρικό εργαστήριο) μπορεί να πλουτίσει και να ομορφύνει τη διαδικασία της μάθησης. Έτσι, η γνώση θα μεταφέρεται στο μαθητή με έναν τρόπο που θα τον βοηθά να αναπτύξει ολόπλευρα την προσωπικότητά του, καθιστώντας τον ικανό να αντιλαμβάνεται, να αναλύει, να έχει κριτική σκέψη, να αξιοποιεί τη φαντασία του, να περιγράφει, να εκφράζεται ελεύθερα, χωρίς το φόβο της απόρριψης, αλλά παράλληλα όχι ασύδοτα, να οξύνει τις αισθήσεις του, να ανακαλύπτει και να καλλιεργεί τις κλίσεις του, να επικοινωνεί, να συνεργάζεται, να χαίρεται, να δημιουργεί.

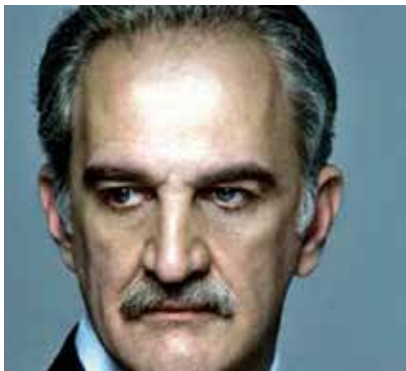
Για όλους τους παραπάνω λόγους, αλλά και για πολλούς ακόμα, η τέχνη αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της ζωής του ανθρώπου από καταβολής κόσμου, γι' αυτό κρίνεται επιτακτική η ανάγκη να αποτελεί παράλληλα και αναπόσπαστο κομμάτι της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Άλλωστε, «η τέχνη θα έχει πάντα τον ανιδιοτελή χαρακτήρα των παιδιών» (Em. Kant). Πώς θα μπορούσε, λοιπόν, να μην απευθύνεται σε αυτά, πρωτίστως;...

Γιώτα Αγγελοπούλου

Φιλόλογος

Συνέντευξη από το Δημήτρη Καταλειφό

- κ. Καταλειφέ, ανθεί η Τέχνη σήμερα;

Είναι μια μορφή αντίστασης κι ενώ τα πράγματα είναι δύσκολα γίνονται εκδηλώσεις, ανεβαίνουν παραστάσεις, τυπώνονται βιβλία. Η Τέχνη είναι καταφύγιο και διαμαρτυρία και νομίζω ότι τελικά ανθεί σήμερα με φτωχότερα μέσα, σχεδόν καθόλου αμοιβές αλλά με κουράγιο.

- Έχετε συμμετάσχει σε παραγωγές του θεάτρου, του κινηματογράφου αλλά και της τηλεόρασης. Θεωρείτε ότι τα τρία αυτά μέσα έχουν τις ίδιες δυνατότητες παραγωγής αξιόλογων και ποιοτικών έργων;

Πιστεύω καταρχάς ότι όλα εξαρτώνται από τον τρόπο που αντιμετωπίζει κανείς αυτές τις τρεις μορφές επικοινωνίας και έκφρασης. Αν ο τρόπος είναι σοβαρός και υπεύθυνος σε οποιοδήποτε από τα τρία αυτά μέσα, θα είναι σοβαρό και υπεύθυνο και το αποτέλεσμα. Βέβαια το θέατρο, επειδή είναι μια τέχνη αιώνων, έχει το πλεονέκτημα να διαθέτει ένα πλούσιο και ποικίλο ρεπερτόριο που να αντιμετωπίζεται κάθε φορά με διαφορετική οπτική.

- Θα ενθαρρύνετε κάποιο νέο που θα ζητούσε τη συμβουλή σας να ασχοληθεί επαγγελματικά με την Τέχνη;

Ανεξαρτήτως της παρούσας κρίσης θα συμβούλευα ένα νέο να ασχοληθεί επαγγελματικά με την Τέχνη μόνο εφόσον το επιθυμεί και σχεδόν δε θα μπορούσε να ζήσει, αν δεν κάνει αυτό. Η Τέχνη απαιτεί ένα πάθος που δεν διδάσκεται, είτε το έχει κάποιος είτε όχι. Εν ολίγοις, σε αυτά τα πράγματα δεν χρειάζονται συμβουλές από κανέναν. Δε ρωτάς κανέναν, αν πρέπει να ερωτευτείς ή όχι.

- Θεωρείτε ότι προκειμένου να υπάρξει άνθιση της Τέχνης θα πρέπει οι καλλιτέχνες να εμπνευστούν από το παρελθόν ή να προσπαθήσουν να δημιουργήσουν κάτι καινούριο από το μηδέν;

Αυτό είναι ένα αιώνιο ζήτημα σε όλες τις μορφές Τέχνης. Το παλιό και το καινούριο. Εμένα με συγκινεί μια φράση του Τσέχωφ από το έργο «Γλάρος»: «Δεν υπάρχουν παλιοί και νέοι τρόποι έκφρασης, απλώς γράφεις γιατί θέλεις να γράψεις.»

- Καλλιτέχνες γεννιέσαι ή γίνεσαι;

Νομίζω γεννιέσαι, αλλά γίνεσαι, αν δουλέψεις πάρα πολύ σκληρά.

- Πιστεύετε ότι υπάρχει υποκειμενισμός στην Τέχνη; Δηλαδή ένα δημιουργήμα για να χαρακτηριστεί έργο Τέχνης θα πρέπει να είναι αρεστό σε όλους ή είναι πιθανό να αρέσει σε κάποιους και σε κάποιους άλλους όχι;

Σαφώς υπάρχει υποκειμενισμός, πολλά σπουδαία πράγματα έχουν αγνοηθεί, πολλά έχουν υπερτιμηθεί, αλλά ο υποκειμενισμός είναι μέσα στην ίδια τη ζωή και τη φύση.

Μαρία Λεσιώτη,
Γ'2 Λυκείου

- Αν αρχίζατε πάλι την επαγγελματική σας ζωή θα αποφασίζατε να ασχοληθείτε με το θέατρο;

Ναι, γιατί είναι κάτι που μου αρέσει παρά πολύ, γεμίζει την ζωή μου. Είναι μια υπέροχη τέχνη και δίνει τη δυνατότητα να επικοινωνώ με τον εαυτό μου, με τους συγγραφείς της κάθε παραγωγής και τελικά με το κοινό. Αυτή η ανταλλαγή σκέψεων, ενέργειας και αισθημάτων είναι ανεκτίμητη για μένα.

- Τι ήταν εκείνο που σας ώθησε να ασχοληθείτε με το θέατρο;

Είναι δύσκολο να προσδιορίσει κανείς μια αιτία, αλλά νομίζω ότι μια από τις πιο βασικές ήταν και είναι ότι δεν πολύ-αντέχω την πραγματικότητα και η ηθοποιία μου δίνει την δυνατότητα να αντιμετωπίζω την πραγματικότητα "με άλλον τρόπο".

- Ποιο είδος θεάτρου σας ελκύσε το ενδιαφέρον και γιατί;

Με ελκύει περισσότερο το ρεαλιστικό θέατρο, όπου υπάρχουν αληθινοί, ζωντανοί και πολυσύνθετοι χαρακτήρες. Παρόλα αυτά μου αρέσει οποιοδήποτε θέαμα που μπορεί να σε συναρπάσει ανεξάρτητα αν είναι ρεαλιστικό ή όχι το έργο.

- Ποιο είναι εκείνο το έργο που θα επαναλαμβάνατε ξανά, και γιατί;

Θα ήθελα να ξαναπαίξω το «Βασιλιά Λήρ», γιατί δεν έμεινα ικανοποιημένος την πρώτη φορά και αισθάνομαι ότι χρωστάω στον εαυτό μου μια δεύτερη ευκαιρία.

- Είστε ένας σπουδαίος ηθοποιός, χωρίς όμως να είστε πολύ γνωστός στο ευρύ κοινό. Βλέπουμε ότι και στο θέατρο και στον κινηματογράφο αλλά και στην τηλεόραση τα έργα που συμμετείχατε ήταν επιλεγμένα. Γιατί, δεν σας ενδιέφερε το εμπορικό κέρδος ή δεν επιδιώξατε ένα πάντρεμα ποιότητας και κέρδους; Έχετε μετανιώσει για αυτό;

Πάντα με ενδιαφέρουν εκείνα τα πράγματα που με ελκύουν και που τα πιστεύω. Δεν είχα ποτέ την επιθυμία μέσα από την τέχνη να γίνω πλούσιος και διάσημος. Προτιμώ να με εκτιμούν κάποιοι απ' ό,τι να με αναγνωρίζουν οι πολλοί και πάνω απ' όλα να εκτιμώ εγώ ο ίδιος τον εαυτό μου για τις επιλογές μου. Όχι, στην ηλικία που έχω φτάσει - 59 ετών - πιστεύω ότι το μεγαλύτερο κέρδος για κάποιον στη ζωή, είναι να εκτιμά ο ίδιος τον εαυτό του αγνοώντας τη γνώμη των άλλων.

Γιώτα Παναγιώτου,
Γ'2 Λυκείου

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ ΣΤΟ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Οι περισσότεροι από εμάς θαυμάζουμε τα ευρωπαϊκά και κυρίως τα αμερικάνικα σχολεία για τις υποδομές, την οργάνωση, και κυρίως για τις ευκαιρίες που προσφέρουν στα παιδιά, εκτός της γνώσης. Όμως στην πραγματικότητα, πιστεύω πως λίγοι γνωρίζουμε σε τι πραγματικά υπερτερούν τα σχολεία αυτά, συγκρινόμενα με τα δικά μας, τα ελληνικά.

Προσωπικά, είχα την ευκαιρία να ταξιδέψω στην Αμερική με την οικογένειά μου και να ζήσω σε μια βόρεια πόλη της για έναν χρόνο. Η εμπειρία μου ήταν καταπληκτική! Γνώρισα από κοντά τι θα πει αμερικανικό σχολείο και αποφάσισα να σας το παρουσιάσω, κυρίως στον τομέα της τέχνης.

Καταρχάς, η μουσική. Τα Αμερικανάκια λατρεύουν τη μουσική και γι' αυτό τα περισσότερα τραγούδια που ακούμε είναι αμερικάνικα. Στο σχολείο, τα πράγματα δεν είναι απλά, όπως στην Ελλάδα. Τα παιδιά εκεί, ήδη στο δημοτικό γνωρίζουν να παίζουν τουλάχιστον δύο μουσικά όργανα, και αυτό το μαθαίνουν φυσικά μέσα στο σχολείο παίρνοντας μέρος στην σχολική μπάντα. Η ώρα της μουσικής λαμβάνει χώρα σε μια αίθουσα αμφιθεατρική, κατάλληλη για την σωστή ακουστική της μπάντας. Το σχολείο επίσης, προσφέρει το όργανο που το παιδί θέλει να μάθει μέχρι το τέλος της σχολικής χρονιάς. Τότε, το παιδί είναι υποχρεωμένο να το επιστρέψει σε άριστη κατάσταση. Αν υπάρχουν παιδιά (είναι φυσικά ελάχιστα), που δεν θέλουν να μάθουν κάποιο μουσικό όργανο τότε παίρνουν μέρος στην χορωδία. Αλλά και εκεί, οι καθηγητές δεν ταλαιπωρούν τους μαθητές, αναγκάζοντάς τους να αποστηθίζουν στείρες πληροφορίες, με το άλλοθι ότι αυτή είναι η σχολική ύλη, όπως οι Έλληνες καθηγητές. Αντιθέτως τους βοηθούν να αγαπήσουν την μουσική μέσω κατάλληλων ταινιών

που προβάλλουν, και τους μαθαίνουν να τραγουδούν σωστά. Έτσι, αναδεικνύονται ταλέντα και κλίσεις, που εδώ πάνε χαμένα, αν η οικογένεια ή το ίδιο το παιδί δεν τύχει να τις ανακαλύψει.

Στον τομέα της ζωγραφικής επίσης υπάρχουν τεράστιες διαφορές. Στην Ελλάδα, τα καλλιτεχνικά είναι στην καλύτερη περίπτωση, η ώρα που τα παιδιά χαλαρώνουν μέσω της ζωγραφικής. Συνήθως όμως, συμβαίνει ακριβώς το αντίθετο. Στην τάξη δηλαδή επικρατεί ένα χάος, με τον καθηγητή να προσπαθεί να επιβληθεί σε μαθητές κουρασμένους, που δεν χάνουν την ευκαιρία να εκτονωθούν. Στην Αμερική, η ζωγραφική αποτελεί τρόπο έκφρασης του κάθε παιδιού. Αναδύονται ταλέντα μέσω της ζωγραφικής, όχι με τα κλασικά βαρετά εργαλεία, τους μαρκαδόρους και τις ξυλομπογιές. Αντιθέτως, διδάσκονται νεότεροι τρόποι ζωγραφικής, ενδιαφερόμενες γνώσεις σχετικά με τον συνδυασμό των χρωμάτων και των σχεδίων και τι αυτά εκφράζουν. Ο εντυπωσιασμός του δασκάλου μέσω κάποιου σχεδίου που θα κάνει ο καλλιτέχνης γονιός στο σπίτι, αντί του παιδιού, που τόσο επικρατεί στο ελληνικό σχολείο, στην Αμερική είναι ανήκουστο φαινόμενο...

Όπως όλοι γνωρίζουμε, η δανειστική βιβλιοθήκη θα έπρεπε να είναι αναπόσπαστο κομμάτι των σχολείων. Παρόλα αυτά, στην Ελλάδα τα σχολεία, ακόμη και τα ιδιωτικά, αδυνατούν να προσφέρουν στα παιδιά αυτό το αγαθό. Αντιθέτως, το κάθε αμερικανικό σχολείο ήταν σίγουρα εξοπλισμένο με μια μεγάλη αίθουσα γεμάτη βιβλία, εγκυκλοπαίδειες και υπολογιστές. Σε αυτή την αίθουσα, τα παιδιά μπορούσαν να διαλέξουν βιβλία και να τα διαβάσουν, να διαβάσουν τα μαθήματα του σχολείου μιας και επικρατούσε απόλυτη ησυχία, ή να χρησιμοποιήσουν το διαδίκτυο για να βρουν πληροφορίες ώστε να εμπλουτίσουν τις σχολικές του εργασίες. Αυτές οι δυνατότητες που προσφέρονται στους μαθητές από τις πρώτες τάξεις του δημοτικού, τους βοηθούν να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους, το λεξιλόγιό τους, καθώς και να διευρύνουν τους πνευματικούς τους ορίζοντες. Βέβαια,

για να επιτευχθεί η σωστή λειτουργία μιας τέτοιας βιβλιοθήκης, απαιτείται ένα τέλεια οργανωμένο σύστημα και φυσικά η συνεργασία των μαθητών, οι οποίοι πρέπει να σέβονται τα βιβλία. Βέβαια, τα Αμερικανάκια δεν έχουν κανένα πρόβλημα, όσον αφορά στον σεβασμό απέναντι στο βιβλίο, αφού έχουν μάθει από την αρχή της σχολικής τους ζωής να το αγαπούν. Το γεγονός αυτό έρχεται σε αντίθεση με την συμπεριφορά των Ελλήνων μαθητών, που λόγω της αδιαφορίας των ηγετών και των εκπαιδευτικών απεχθάνονται τα βιβλία, και φτάνουν στο σημείο να τα καίνε (!)...

Είναι πια, νομίζω σε όλους φανερό ότι το χάσμα ανάμεσα στο ελληνικό και στο αμερικανικό σχολείο είναι μεγάλο. Γι' αυτό, θα πρότεινα στους Έλληνες μαθητές, να μιμηθούν τους Αμερικανούς, όχι μόνο στην μόδα και στην συμπεριφορά αλλά και στον τρόπο που αντιμετωπίζουν την τέχνη στην καθημερινή τους ζωή. Και επειδή είναι φανερό ότι το κράτος δεν προνόησε για εμάς, όπως σε εκείνους, ας γίνουμε ΕΜΕΙΣ αυτοί που θα αναγεννήσουμε την χώρα, θα προσφέρουμε ευκαιρίες στην μουσική, την ζωγραφική, την λογοτεχνία, στους μικρότερους μας αλλά και σε εμάς του ίδιους. Ας γίνουμε εμείς η αιτία να δημιουργηθεί τουλάχιστον μια βιβλιοθήκη στο σχολείο μας, να αποκτήσουμε δίψα για διάβασμα.

Ευαγγελία Μελισσηνού,
B'2 Λυκείου

Συνέντευξη της Χριστίνας Τζιώτη σε μαθητές του σχολείου μας για την τέχνη

Η τέχνη είναι πολύ σημαντική για τον άνθρωπο και ιδίως για τους νέους. Αντικατοπτρίζεται στο χαρακτήρα του ατόμου, στην κοσμοθεωρία του και στο περιεχόμενο που δίνει στη ζωή του.

Τέχνη είναι η ελεύθερη και δημιουργική έκφραση του ανθρώπου με έργα που διέπονται από τους αισθητικούς κανόνες του ωραίου, με στόχο την αισθητική συγκίνηση και τον κοινωνικό προβληματισμό. Υπάρχουν διάφορες μορφές τέχνης, όπως οι εικαστικές (αρχιτεκτονική, ζωγραφική), οι τονικές

(ποίηση, μουσική) και οι κινητικές (χορός, θέατρο).

Πιο συγκεκριμένα, η τέχνη για τους νέους λειτουργεί ως αντίβαρο σε μια στεγνή πραγματικότητα. Έτσι η παρουσία της κρίνεται αναγκαία για τη ζωή του εφήβου, καθώς η ενασχόλησή του με οποιουδήποτε είδους τέχνη, τον αποφορτίζει προσφέροντας στιγμές χαλάρωσης, ενώ παράλληλα τον κατευθύνει στη γνήσια ψυχαγωγία. Συνεισφέρει ακόμα στην εξωτερίκευση των συναισθημάτων, αφού προσαρμόζεται

ανάλογα με την ψυχική μας κατάσταση και αποτελεί έναν επαναστατικό τρόπο στην κρίση, στην ανέχεια του πολιτικού κόσμου.

Και κάπως έτσι αντιλαμβάνεται κανείς γιατί, ορισμένα από τα παιδιά και τους δικού μας σχολείου επεδίωξαν με τη σειρά τους να επιδοθούν στην ενασχόληση με κάποια μορφή τέχνης. Γι' αυτό κατέθεσαν τις δικές τους σκέψεις γι' αυτή...

- **Τι στάθηκες εφελτήριο για την ενασχόλησή σου με την τέχνη;**

Αντιγόνη Σαμουρδάνη: Στην πρώτη δημοτικού από επιλογή ασχολήθηκα με το πιάνο, πλέον συνεχίζω από ενδιαφέρον.

Ηρακλής Γιώτης: Ξεκίνησα να ακούω «Heavy metal», μου άρεσε πάρα πολύ και στη συνέχεια γράφτηκα σε ωδείο, ζήλεψα τις μεγάλες μπάντες και θέλησα να ταυτιστώ μαζί τους, έτσι δημιούργησα το δικό μου συγκρότημα.

Σωκράτης Μεργιανός: Πάντοτε είχα έφεση στο γράψιμο. Ένα δυσάρεστο οικογενειακό γεγονός μου προκάλεσε πολύ δυνατά συναισθήματα και γι' αυτό θέλοντας να τα εξωτερικεύσω έγραψα ένα ποίημα.

Βιργινία Κυριακοπούλου: Μου αρέσει να δημιουργώ μικροπράγματα, γεμίζει το χρόνο μου, με ικανοποιεί.

Παναγιώτης Σουπιώνης: Ο ξάδελφός μου με παρακίνησε και αποφάσισα να ασχοληθώ και εγώ, έτσι μου δημιουργήθηκε αγάπη για τη μουσική.

Νίκος Μελισσηνός: Ήταν μια περίοδος που έψαχνα κάτι με το οποίο να ασχοληθώ. Έμαθα τότε ότι ο πατέρας μου έπαιζε κιθάρα και έτσι μου γεννήθηκε το ενδιαφέρον.

- **Τι διατηρείς αδιάπτωτο το ενδιαφέρον σου για αυτήν;**

Αντ: Πλέον έφθασα σε ένα πολύ καλό επίπεδο και δε θέλω να τα παρατήσω. Μου αρέσει να παίζω μόνη μου.

Ηρακλ.: Μου αρέσει να παίζω κομμάτια που σκέφτομαι πως θα τα απολαύσουν και άλλοι. Ζω για να κάνω ένα live.

Σωκ.: Η τέχνη και συγκεκριμένα η λογοτεχνία αντανακλάται σε κάθε ψυχική

μου διάθεση.

Βιρ.: Κάνω κάτι που μου αρέσει πολύ, χρησιμοποιώ απλά υλικά και φτιάχνω διάφορα πρωτότυπα πράγματα.

Παν.: Η αγάπη μου για τη μουσική. Αν αγαπάς κάτι, δεν το εγκαταλείπεις ποτέ.

Νικ.: Μ' αρέσει το είδος της μουσικής που επέλεξα, έτσι το αντιμετωπίζω με το ίδιο ενδιαφέρον πάντα. Άλλωστε, έχω και έναν πολύ καλό δάσκαλο.

- **Τι σε εμπνέει;**

Αντ.: Οι μεγάλοι καλλιτέχνες. Θέλω πολύ να τους μιμηθώ.

Ηρακ.: Οι φίλοι μου, η παρέα μου, οι συναισθηματικά φορτισμένες καταστάσεις, οι πόλεμοι, οι απώλειες, οι καταστροφές.

Σωκ.: Διάφορα κοινωνικά και προσωπικά μου ζητήματα.

Βιρ.: Το όραμά μου σχετικά με το αποτέλεσμα.

Παν.: Δεν ξέρω... Μάλλον η ανάγκη να γίνω καλύτερος, να κάνω κάτι ξεχωριστό.

Νικ.: Η ίδια η μουσική.

- **Πώς συνδυάζεται η τέχνη με το βαθμοθηρικό εκπαιδευτικό σύστημα;**

Αντ.: Πάντα προσπαθώ να βρίσκω χρόνο για κάτι που μου αρέσει. Είναι απαραίτητες κάποιες θυσίες.

Ηρακ.: Μπορώ να συνδυάσω τη μουσική με τα μαθήματα. Άλλωστε έτσι καταφέρνω να ξεφεύγω από τη ρουτίνα.

Σωκ.: Με βοηθά να χαλαρώσω από την πίεση της καθημερινότητας, η τέχνη παρέχει λίγες στιγμές δημιουργίας.

Βιρ.: Ότι κάνω, το κάνω στον ελεύθερο χρόνο. Έτσι συνδυάζεται με τα μαθήματα.

Παν.: Σταμάτησα να παίζω.

Νικ.: Συμβαδίζουν σχολείο και κιθάρα.

- **Θα μπορούσες να κάνεις επάγγελμα το χόμπι σου;**

Αντ.: Δεν πιστεύω ότι είμαι τόσο ταλαντούχα και επίσης τα ελληνικά δεδομένα δεν θα με ευνοούσαν και τόσο.

Ηρακ.: Εννοείται! Θα το απολάμβανα πάρα πολύ να ασχολούμαι με τη μουσική όλη την ώρα...

Σωκ.: Να το συνδυάσω με τη δουλειά μου ναι, όχι όμως μόνο αυτό.

Βιρ.: Όχι.

Παν.: Αν βρεθώ σε ανάγκη, ίσως, αλλά τώρα δεν το βλέπω επαγγελματικά.

Νικ.: Διδασκαλία σαν δεύτερη συμπληρωματική ασχολία ναι, αλλά όχι ως κύρια.

- **Η οικονομική κρίση που πλήττει τη χώρα σε επηρέασε όσον αφορά στην τέχνη σου;**

Αντ.: Όχι πάρα πολύ. Ωστόσο βρέθηκαν οικονομικότερες λύσεις.

Ηρακ.: Εννοείται πως ζήτησα και δανεικά για το συγκρότημα, ώστε να καταφέρουμε να κυκλοφορήσουμε το άλμπουμ μας το καλοκαίρι «massburial-warhammer».

Σωκ.: Για μένα η κρίση σήμανε έμπνευση, δεν επηρέασε την τέχνη μου κατά τα άλλα.

Βιρ.: Ναι, γιατί τα υλικά είναι ακριβά και χρειάστηκε προσεκτική επιλογή όπως και ορισμένοι περιορισμοί.

Παν.: Έκοψα από άλλα πράγματα όχι όμως από τη μουσική.

Νικ.: Οποσδήποτε χρειάστηκαν θυσίες και προσπάθησα και βρήκα λύσεις που θα με βοηθούσαν να συνεχίσω αυτό που αγαπάω...

«Μια ονειρική πραγματικότητα»

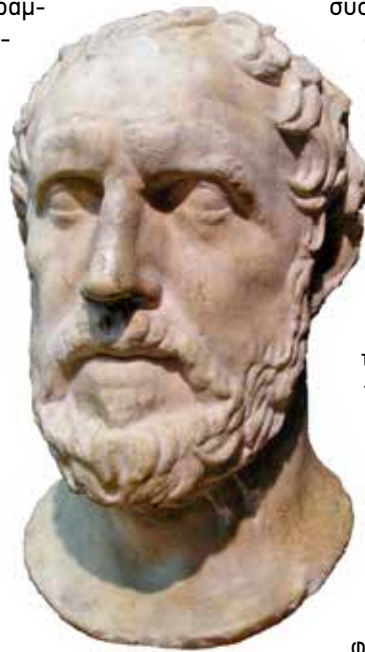

Ο Πάτροκλος είναι ένα δεκαπεντάχρονο αγόρι που ζει με την οικογένειά του στην Αθήνα του 2012, δηλαδή σε μία περίοδο δύσκολη για την Ελλάδα που την μαστίζει μία γενικευμένη πολιτική, οικονομική, κοινωνική, πολιτισμική και θεσμική κρίση, που χαρακτηρίζεται από την χρεοκοπία του τρόπου σκέψης, την παραπληροφόρηση, την αδράνεια, τον αρνητισμό και τον μηδενισμό ή ακόμη και από ακραίες ριζοσπαστικές κινήσεις (στροφή στον εθνικισμό).

(Απόσπασμα από λογοτεχνικό κείμενο που κέρδισε το πρώτο βραβείο στο Διαγωνισμό Λογοτεχνίας που οργανώθηκε από το Σύνδεσμο Λογοτεχνών Ηλιούπολης)

Σε μία κοινωνία στραμμένη στον Μεσσιανισμό, ο Πάτροκλος ένας νέος άνθρωπος αισιόδοξος και φιλόδοξος που αγαπά την μόρφωση, ασχολείται με την Φιλοσοφία, την Ιστορία αμφισβητεί, απορεί, ψάχνει λύσεις, απαντήσεις και προσπαθεί να αποτρέψει την κατάσταση στην οποία μοιραία και εκείνος έχει περιέλθει. Όμως καθημερινά επιπληττείται και αποθαρρύνεται από τον κοινωνικό του περίγυρο, επειδή, όπως χαρακτηριστικά του

λένε, «Άστα αυτά, είσαι μικρός ακόμα. Βαριά φιλοσοφία κάνεις. Μην φθείρσαι. Αυτή η ανάλυσή σου θα σε φάει. Να είσαι ρεαλιστής. Στα 15 και εμείς λέγαμε ότι θα αλλάξουμε τον κόσμο και στα 30 αλλάξαμε κανάλι στην τηλεόραση.» Έτσι, ο Πάτροκλος στρεφόταν στο σχολείο όμως και εκείνο τον απογοήτευε, καθώς το εξετασιοκεντρικό

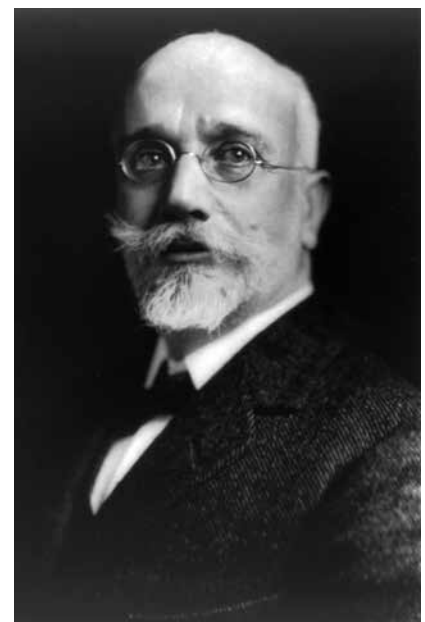
σύστημα εκπαίδευσης τον οδηγούσε στην παγαλία, κάτι που απεχθανόταν, επειδή την θεωρούσε «δολοφόνο» της αληθινής γνώσης.

Ο Πάτροκλος είναι κοινωνικός, έχει φίλους, ασχολείται με τον αθλητισμό, τη μουσική, τις τέχνες, δεν είναι ένας κλειστός χαρακτήρας. Εκτός, όμως από αυτές τις ασχολίες συνηθισμένες για έναν έφηβο, βρίσκει παρηγοριά και πνευματική συντροφιά για τα φιλοσοφικά και πρακτικά

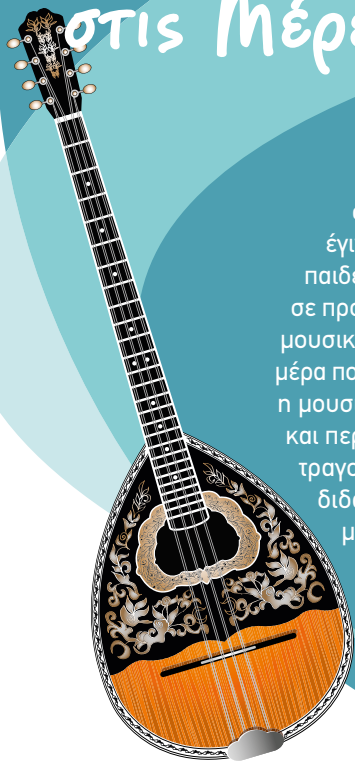
ζητήματα που τον απασχολούν στα βιβλία και σε ένδοξους Έλληνες, πολιτικούς, ήρωες και φιλοσόφους του παρελθόντος (Θουκυδίδη, Περικλή, Θεόδωρο Κολοκοτρώνη, Ελ. Βενιζέλο).

Σωκράτης Μεργιανός,
Β'1 Λυκείου

(Η συνέχεια του κειμένου έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του σχολείου μας).

Παραδοσιακό Τραγούδι στις Μέρες μας

Το παραδοσιακό τραγούδι δεν ήταν και ποτέ στην επικαιρότητα για να πούμε ότι παραγκωνίστηκε! (κάτι που δεν καταλαβαίνω..πώς γίνεται να μην μας απασχολεί η πολιτιστική μας παράδοση; Ιστοιμία ούτως ή άλλως στην ενημέρωση-τύπος,τηλεόραση,ραδιόφωνο-δεν υπάρχει.) Κάποια στιγμή έγινε για λίγο «μόδα» αλλά ξεχάστηκε πάλι. Δυστυχώς, υπάρχει έλλειψη γνώσης και παιδείας πάνω σε αυτό το είδος μουσικής (που μας αφορά περισσότερο από κάθε άλλο σε πρώτη φάση).Θα έπρεπε να έχει καθιερωθεί στη σχολική μας μόρφωση και όχι όνο στα μουσικά σχολεία,έτσι ώστε τα παιδιά να έρχονται από νωρίς σε επαφή. Παρόλα αυτά,κάθε μέρα που περνά τα πράγματα γίνονται όλο και καλύτερα και υπάρχει μέλλον ώστε να εδραιωθεί η μουσική στο σήμερα και να την γνωρίσει ο κόσμος! Ευτυχές γεγονός είναι ότι βλέπω όλο και περισσότερα νέα παιδιά να επιζητούν να έρθουν σε επαφή με παραδοσιακά όργανα και τραγούδια και αυτό είναι πιο εύκολο πλέον, καθώς αξιόλογοι σολίστες και ερμηνευτές διδάσκουν σε ωδεία. Πρέπει κάποια στιγμή όμως να συνειδητοποιήσουμε, ότι το μέλλον στη μουσική είναι τα νέα παιδιά και ότι η παραδοσιακή μουσική δεν είναι μουσειακό είδος.

Διαδίκτυο και Μουσική. Τι σχέση έχουν;

Το γενικό καλό του διαδικτύου είναι φυσικά η πληθώρα πληροφοριών που προσφέρονται απλόχερα και ανά πάσα στιγμή. Μπορείς να βρεις πληροφορίες δημιουργών,βιογραφικά στοιχεία,παιλιότερες δουλειές, ώστε να έχεις μια συνολική εικόνα. Για τους νέους δημιουργούς ίσως είναι πιο περίπλοκο...Από τη μια σου δίνεται η ευκαιρία να προωθήσεις τη δουλειά σου,να έρθεις σε επαφή με κόσμο,να βάλεις σε άμεση διαδικασία αυτό που κάνεις και να βγεις κερδισμένος είτε αυτό που κάνεις έχει απήχηση είτε όχι! Από την άλλη όμως, λόγω υπερπληροφόρησης χάνεται η διαδικασία της «αναζήτησης», κάτι που έκανε τους ανθρώπους κάποτε πιο δημιουργικούς.Η μοναδικότητα του δίσκου που απαιτούσε χρήματα,χρόνο και κυριότερα.. επιλογή, ήταν μια διαδικασία πολύ πιο ουσιαστική από το «κατέβασμα» τραγουδιών. Θα μπορούσαμε να συζητάμε ώρες γι' αυτό,αν το θέμα μας όμως είναι η μουσική,τότε είναι «εκεί» και ο καθένας έχει το δικαίωμα και την επιλογή να την φτάσει με οποιονδήποτε τρόπο...εκεί που θέλει.

Αγγελική Δρόσου
Β'1 Λυκείου

ΕΛΛΑΔΑ Ή ELLADA;

Τα τελευταία χρόνια η στροφή στα ξενικά πρότυπα ζωής και ο μιμητισμός έχουν αμβλύνει την πολιτιστική πρόοδο της χώρας μας η οποία μένει στάσιμη. Είτε μένουμε στο παρελθόν εκθειάζοντάς το ή προωθούμε τον ελληνικό πολιτισμό με βάση το τρίπτυχο «μουζάκα - σουβλάκι - ξεγνοιασιά» σε ρυθμούς σουτάκι.

Πιο θλιβερή και μακροπρόθεσμα επώδυνη από την οικονομική κρίση είναι η πολιτισμική κρίση εξαιτίας της έλλειψης εθνικής συνείδησης και της εθνικής ταυτότητας. Σε μια εποχή που το ελληνικό στοιχείο πυρπολείται και αμφισβητείται από παντού, η πολιτεία αντί να προβάλλει τον ελληνικό πολιτισμό και την τέχνη, δημιουργώντας τις κατάλληλες συνθήκες ανάπτυξης, υποβαθμίζει ακόμη περισσότερο την ελληνική κουλτούρα. Πρόσφατα στην εκπομπή του Σκάι «Νέοι Φάκελοι», η υπουργός Τουρισμού (Ολγα Κεφαλογιάννη), αναφέρθηκε στην Ελλάδα ως

ένα brand το οποίο πρέπει να προωθήσουμε. Και πώς θα γίνει αυτό;

Την απάντηση την πήραμε εμμέσως πλην σαφώς από το διαφημιστικό σποτ του ΕΟΤ.. Σ' ένα σποτ που θυμίζει «Γιουροβίζιον» και κινείται πάντα στη λογική «μουζάκα - σουβλάκι - ξεγνοιασιά», μια σχολή χορού κάπου στο Λονδίνο χορεύει αρχικά κάποιο ελληνικό τραγούδι και στη συνέχεια επιδίδεται σε breakdance, σαν να πρόκειται για βίντεο κλιπ ποπ μουσικής. Στο βίντεο συμμετέχει και η υπουργός που απθανατίζει το θέαμα με το iPhone της. Επομένως, παρατηρούμε πως η πολιτική ηγεσία αντιμετωπίζει την Ελλάδα σαν μια ετικέτα, ένα προϊόν το οποίο θέλει να προωθήσει προβάλλοντας ευρωπαϊκά και όχι ελληνικά στοιχεία, υπερτονίζοντας υποδεέστερα (σουβλάκι) και αποσιωπώντας σημαντικότερα (πολιτισμός, λαογραφικά στοιχεία). Είναι χαρακτηριστικό πως αυτή δεν είναι η Ελλάδα.

Επιπλέον, σύμφωνα με μια διεθνή

εταιρεία στατιστικών στη συνείδηση των ξένων, η Ελλάδα όσον αφορά τον πολιτισμό κατέχει την τελευταία θέση με 2100, σε αντίθεση με χώρες όπως οι ΗΠΑ και η Γερμανία 5 και 10 αντίστοιχα, που αν και δεν έχουν τη δική μας πολιτιστική ιστορία παρατηρείται μία σύγχρονη πρόοδος.

Επομένως, δεν πρέπει να μένουμε καθηλωμένοι στο παρελθόν. Δεν είμαστε ένας απέραντος αρχαιολογικός χώρος, είμαστε ένας λαός με φωνή. Όχι μεγάλος, ισχυρός όμως που με γνώμονα το μεγαλείο της ελληνικής ψυχής και τον πολιτισμό, έχει καταφέρει να επιβιώσει ανά τους αιώνες. Όπως έλεγε ο Σεφέρης, η αρχαία Ελλάδα δεν αποτελεί ένα ένδοξο παρελθόν, αλλά έναν σύγχρονο πολιτισμό, ο οποίος πάνω από όλα βρίσκεται ζωντανός και γραμμένος στη ζωντανή λαϊκή παράδοση...»

Σωκράτης Μεργιανός
B'1 Λυκείου

ΤΟΥΡΚΙΚΑ ΣΙΡΙΑΛ

Αγαπητό περιοδικό,

Απαντώντας στα άρθρα του προηγούμενου τεύχους αναφορικά με την εισβολή τούρκικων σειρών στην ελληνική τηλεόραση, ας μου επιτραπεί να καταθέσω δυο σκέψεις με αφορμή την ιστορική σειρά με θέμα τη ζωή του σουλτάνου για τον οποίο τόσο καυχάται ο γείτων λαός.

Δεδομένων των συνθηκών- προπαγανδιστικές τάσεις εκ μέρους των Τούρκων, ελκυστική μυθοπλασία της τουρκικής σειράς και έλλειψη ελληνικών παραγωγών- θα ήθελα να θέσω τα εξής ερωτήματα: Έχουμε οι Έλληνες «τα κότσια»- όχι μόνο από οικονομική άποψη- να προβάσουμε στο παγκόσμιο κοινό την ιστορία μας; Για ποιους αρχαίους φιλοσόφους και ηγέτες, για ποιους βυζαντινούς αυτοκράτορες, νομοθέτες, ποιητές και στρατηγούς για ποιους ήρωες του 21 εμείς καυχιόμαστε; Είμαστε πεπεισμένοι ότι ο πολιτισμός μας- και όχι μόνο ο αρχαίος- άνοιξε νέους δρόμους στην ανθρωπότητα;

Για να προβάλουμε, όμως, την ιστορία μας, πρέπει να την γνωρίζουμε. Κατά πόσο μελετάμε την ιστορία μας και κάποιες άλλες σελίδες που – τουλάχιστον- μας αφορούν; Η ιστορία για τους περισσότερους Έλληνες αποτελεί μόνο σχολικό μάθημα, και μάλιστα από τα πιο βασανιστικά.

Αγαπητοί αναγνώστες, ξεπερνώντας τον ενδοιασμό ότι κινδυνεύω να γίνομαι μονότονη ή γραφική, απαντώ στα ανάλογα άρθρα του προηγούμενου τεύχους με τις εξής σκέψεις: Η μελέτη της ιστορίας μάς δίνει αυτοπεποίθηση, έμπνευση για δημιουργία, μας δίνει κριτική ματιά και αγωνιστική διάθεση. Αν μάλιστα συνδυαστεί με την άριστη γνώση της γλώσσας μας και με εκμάθηση ξένων γλωσσών θα μας απαλλάξει από το φόβο της προπαγάνδας και θα μας καταστήσει ελεύθερους ανθρώπους.

Ευχαριστώ για τον χώρο που μου διατέθηκε
Βασιλική Παπαδοπούλου,
 Φιλολόγος

Αναμνήσεις από τη Μικρά Ασία

Με αφορμή το ντοκιμαντέρ που παρακολούθησαμε «Σμύρνη: η καταστροφή μιας κοσμοπολίτικης πόλης»

«Τέτοια χαριτωμένη πόλη δεν έχω ξαναδεί»

Η Σμύρνη ήταν η πιο χαριτωμένη πόλη της Μικράς Ασίας. Προικισμένη με πλούσια και εύφορα εδάφη κι ένα μεγάλο φυσικό λιμάνι, είχε αναπτύξει μεγάλη εμπορική δραστηριότητα. Υπήρξε το τελευταίο οχυρό του χριστιανισμού και του ελληνικού πολιτισμού στην Ανατολή.

Είχε τα μεγάλα και πολύτιμα βιβλιοπωλεία της, τους λογίους της και τα περίφημα σχολεία της.

Επίσης, οι Έλληνες της Σμύρνης ήταν μορφωμένοι και διέπρεπαν σε όλους τους τομείς. Ήταν εργατικοί, τίμιοι, συμπονετικοί, φιλόξενοι και βαθιά θρήσκοι. Στον ξεριζωμό τους, μέσα απ' τις φλόγες έσωσαν τις ιερές εικόνες τους. Την πίστη τους φύλαγαν σαν το πολυτιμότερο μαργαριτάρι. Είχαν τις πιο καλές θέσεις, ενώ οι Τούρκοι ήταν εργάτες και υπηρέτες. Παρ' όλα αυτά, οι σχέσεις μεταξύ τους ήταν καλές.

Οι Τούρκοι, αν και μουσουλμάνοι, κατέφευγαν σε Αγίους των Ελλήνων. Αν αρρώσταινε Τούρκος, φώναζε Έλληνα γιατρό.

Ακόμα, στη Σμύρνη οι Έλληνες ήταν πολιτισμένοι. Κορυφαίο πολιτιστικό γεγονός ήταν το θέατρο. Η ενδυμασία τους ήταν ευρωπαϊκή. Η γυναίκα είχε τιμητική θέση στην οικογένεια που ήταν πολύ δεμένη. Σκοπός του γάμου ήταν να κάνουν πολλά και καλά παιδιά. Οι Σμυρνιές ήταν πανέμορφες, καλοντυμένες, νοικοκυρές και καλές μητέρες. Αυτές οι γυναίκες στην προσφυγιά του έγιναν ηρωίδες της εποχής τους.

Επιπλέον, τα σπίτια τους ήταν διακοσμημένα με γούστο και πολυτέλεια. Οι μετακινήσεις γίνονταν με το σιδηρόδρομο, τα βαποράκια και τις ιδιωτικές άμαξες.

Έχουμε πολλούς μικρασιάτες συγγραφείς όπως: ο Φώτης Κόντογλου, η Διδώ Σωτηρίου, ο Ηλίας Βενέζης, ο Γεώργιος Σεφέρης και φυσικά ο Όμηρος. Ο Γάλλος συγγραφέας, Βίκτωρ Ουγκώ, έχει γράψει: «Στην πριγκιπέσα Σμύρνη αιώνια είναι η άνοιξη».

Η Σμύρνη υπάρχει ακόμα. Όλη η Ιωνία υπάρχει ακόμα. Υπάρχει παντού θαρραλέα και αγέρωχη, φως στους αιώνες άσωτο.

Ω, Σμύρνη! Ω, φλοίσβοι! Ω, καλντερίμια λιόχαρα
Κι ευωδιαστά λουλούδια στα μπαλκόνια,
Πλακόστρωτες αυλές, γρίλιες ολάνθιστες
Ω, φυλλωσιές γιομάτες φως κι απδόνια!

Μια φλόγα τώρα γίνετε μυριόγλωσση,
συντρίμμια και χαλάσματα και στάχτη,
κι ολόγυρα σας ο καπνός ακράτητος
το σκοτεινό τους ξετυλίζει αδράχτι.

Λίλη Σούφρα
Β'2 Λυκείου

Ώρες ολόκληρες τριγύριζα μέσα στα μπεζεστένια και στα σοκάκια της Σμύρνης, ίσαμε που βγήκε η νύχτα. Εργάτες με φαρδιά ραβδιά ανάβανε τα φανάρια του γκαζιού. Ομορφοστολισμένες κυράδες κατεβαίνανε με τις καρότσες τους για τις λέςχες, τα προβέγγερα και τις "γιαβάν σουπέδες. Κοπέλες ξεντεκολτεδιασμένες, μελαψές και πεταχτές σεργιανούσανε, γελούσανε, κορτάρανε. Ζευγάρια εύθυμα αγοράζανε λουλούδια. Στα καφενεία παίζανε μουσικές, τραγουδούσανε πολιτάκια και γκαρσόνια πηγαينوφέρνανε δίσκους με караφάκια και μεζέδες. Η προκουαία μοσχοβολούσε ούζο, αγγουράκι, τηγανητό κρέας και θαλασσινά.

Μασουλίζανε οι καθιστοί και οι σουλατσαδόροι σπόρους, τσεμπλεμπούδες, παγωμένα αμύγδαλα, λιμπινάρια, γλασσάδες, ζαχαρωτά και γλειφιτζούρια.

Τα σπίτια, ακόμα και στους απόμακρους μαχαλάδες, ανοιχτά, συντροφεμένα. Στις πόρτες καθισμένες φαμελιές είχαν στρωμένο εύθυμο λακιρντί. Δε μου έκανε καρδιά να πάω για ύπνο!

Είχα μόλις γνωριστεί με τη Σμύρνη και μου φαινόταν πως γεννήθηκα και έζησα εδώ τα δεκαέξι χρόνια της ζωής μου. Όταν έπεσα να κοιμηθώ, στριφογύριζα και τηςμίλαγα σαν ερωτευμένος. "Είσαι όμορφη, το ξέρεις; Είσαι πολύ όμορφη!"

Διδώ Σωτηρίου
Συγγραφέας

ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Ιωάννινα 1913-2013
100 χρόνια ελευθερίας

Η ελληνική επανάσταση του 1821, επικός απελευθερωτικός αγώνας, υπήρξε ο πιο σημαντικός σταθμός της ιστορίας του Νεότερου Ελληνισμού. Σφράγισε την εθνική πορεία των Ελλήνων, αφού η επιτυχής τελική έκβασή του, μετά από χρόνια σκληρού, ηρωικού, αλλά και αιματηρού πολέμου, σε πολλά μέτωπα, σήμανε την ίδρυση, από το 1830, του ελληνικού κράτους και την ένταξη της Ελλάδος στον πολιτικό χάρτη των ανεξάρτητων κρατών της γης.

Φέτος, λοιπόν, στα πλαίσια του εορτασμού της εθνικής μας επετείου σκεφτήκαμε να κάνουμε ένα αφιέρωμα στα 100χρονα ελευθερίας της πόλης των Ιωαννίνων.

Ο αγώνας για την απελευθέρωση των Ιωαννίνων υπήρξε η σημαντικότερη στρατιωτική αντιπαράθεση μεταξύ Ελλάδας και Οθωμανικής Αυτοκρατορίας στο μέτωπο της Ηπείρου κατά τη διάρκεια του Α΄ Βαλκανικού πολέμου. Έπειτα από πολιορκία τεσσάρων μηνών και πολύνεκρες μάχες το πρωί της 21ης Φεβρουαρίου 1913 ο ελληνικός στρατός απελευθέρωσε τα Ιωάννινα από τον τουρκικό ζυγό που κράτησε 483 χρόνια. Στο βωμό της θυσίας έπεσαν χιλιάδες γνωστοί και άγνωστοι από όλα τα στρώματα του Ελληνικού λαού. Βαριά η τιμή της λευτεριάς! Μεταξύ αυτών και ο επανήσιος λυρικός ποιητής Λορέντζος Μαβίλης που ξεψυχώντας στη μάχη του Δρίσκου, πρόφερε τα υπέροχα λόγια: «περίμενα πολλές τιμές από τούτον τον πόλεμο, αλλά όχι και την τιμή να θυσιάσω τη ζωή μου για την Ελλάδα μου».

Η απελευθέρωση των Ιωαννίνων δικαίωσε τη θυσία όλων των Ελλήνων και των κλεφτών που αγωνίστηκαν μέχρι τότε με αμείωτο ζήλο και αδούλωτο φρόνημα. Σ' αυτούς τους πρώτους κλέφτες που αποτέλεσαν την πρώτη σπίθα της Επανάστασης στα Γιάννενα και συγκεκριμένα στον Κατσαντώνη αναφερόταν η θεατρική μας παράσταση. Ο "Κατσαντώνης" ή "Το τίμημα της λευτεριάς" γράφτηκε από τον Γιώργο Θεοδοκά το 1948. Ο Κατσαντώνης στάθηκε από τους πρωτεργάτες αλλά και πρωτομάρτυρες της απελευθέρωσης του γένους από τη σκλαβιά, αιώνιο σύμβολο παλικαριάς και ρωμιοσύνης, ατρόμητος και ασυμβίβαστος με κάθε μορφή τυραννίας και δεσποτισμού. Οι μαθητές της τρίτης γυμνασίου παρουσίασαν το θεατρικό έργο και χάρισαν ευχάριστες στιγμές στους παρευρισκομένους αφήνοντας έναν ενθουσιασμό και μια αίσθηση περηφάνειας για την ελληνική μας καταγωγή.

Εμείς σήμερα που ήρθαμε μετά την αυτοθυσία των αγωνιστών του 21, γεννημένοι στην λευτεριά που αυτοί μας χάρισαν, γιορτάζουμε το γεγονός. Λέμε σε όλους αυτούς ένα ΜΕΓΑΛΟ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ από τα βάθη της ψυχής μας. Δίνουμε δε την υπόσχεση στους καιρούς που τρέχουν, να κρατάμε ψηλά τη Λευτεριά και την ελληνική μας παράδοση.

Αναστασία Θεοδοσιάδη,
Φιλόλογος

ΤΕΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΑΣ

Γιορτή 25ης Μαρτίου 1821

ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

«Βία-έγκλημα - Ανθρώπινη υπόσταση»

Με αφορμή την ερευνητική εργασία με θέμα «Βία-Εγκλημα-Ανθρώπινη υπόσταση» και την επίσκεψη στο ειδικό κατάστημα Κράτησης Νέων Αυλώνα, ακολουθούν σκέψεις και προβληματισμοί.

Υπάρχουν κάποιες πόρτες που είναι κλειστές για τον «συνηθισμένο» κόσμο. Πόρτες που πίσω τους κρύβουν μυστικά της σκληρής πλευράς της ζωής. Πίσω από αυτές τις πόρτες βρίσκεται και μια διαφορετική ιστορία, ένα δίδαγμα. Πόσοι εγκληματίες βρίσκονται εδώ; Πόσοι αδικημένοι; Πόσοι επαναστάτες;

Πίσω άπω αυτές τις πόρτες βρίσκονται παιδιά. Παιδιά σαν κι εμάς, 16-17 χρονών. Μεγάλωσαν σε συνθήκες δύσκολες και τώρα είναι αναγκασμένα να συνηθίσουν σε ακόμη δυσκολότερες. «Σε κλείνουν μέσα πάνω στα χρόνια της δημιουργίας σου... όταν βγω στα 30 τι να κάνω τότε;...» Α.Κ «Δεν υπάρχει σύστημα!!» Ακούω φωνές οργισμένες. Βλέπω μάτια παιδιών θυμωμένα, οργισμένα... Σκέφτομαι «τι να έχουν δει άραγε αυτά τα μάτια;»...

«Μπαίνεις για μια ληστεία» και μετά; «Ξαναμπαίνεις για 10», απαντάει κάποιος άλλος με πόνο στη φωνή. «Ρίχνουν πάνω σου και αυτά που έκαναν οι άλλοι που δεν μπόρεσαν να πιάσουν», «Αν αντέξεις το ξύλο, είσαι εντάξει. Αν όχι θα φορτωθείς και με κατηγορίες άλλων». Καλό το σχολείο..., μαθαίνεις πολλά... Μετά τη φυλακή όμως τι; Οι γονείς στις περισσότερες περιπτώσεις έχουν φύγει ή είναι μακριά. Κανένας δεν είναι εκεί για εσένα.» Είναι τραγικό να πηγαίνεις στο επισκεπτήριο και να βλέπεις ότι εκεί δεν σε περιμένει κανένας». «Βγαίνεις έξω και δεν έχεις χρήματα ούτε για ένα μπουκαλάκι νερό...» Αν μου πρόσφεραν ικανοποιητικά χρήματα θα το ξαναέκανα» Α.Κ

Υπάρχει σωφρονισμός; Ίσως η απάντηση να βρίσκεται εδώ, σε εμάς. Στην κοινωνία της υποδοχής που μηχανικά και αυτόματα πετάει ό,τι ξένο και διαφορετικό έρχεται σε αυτήν.

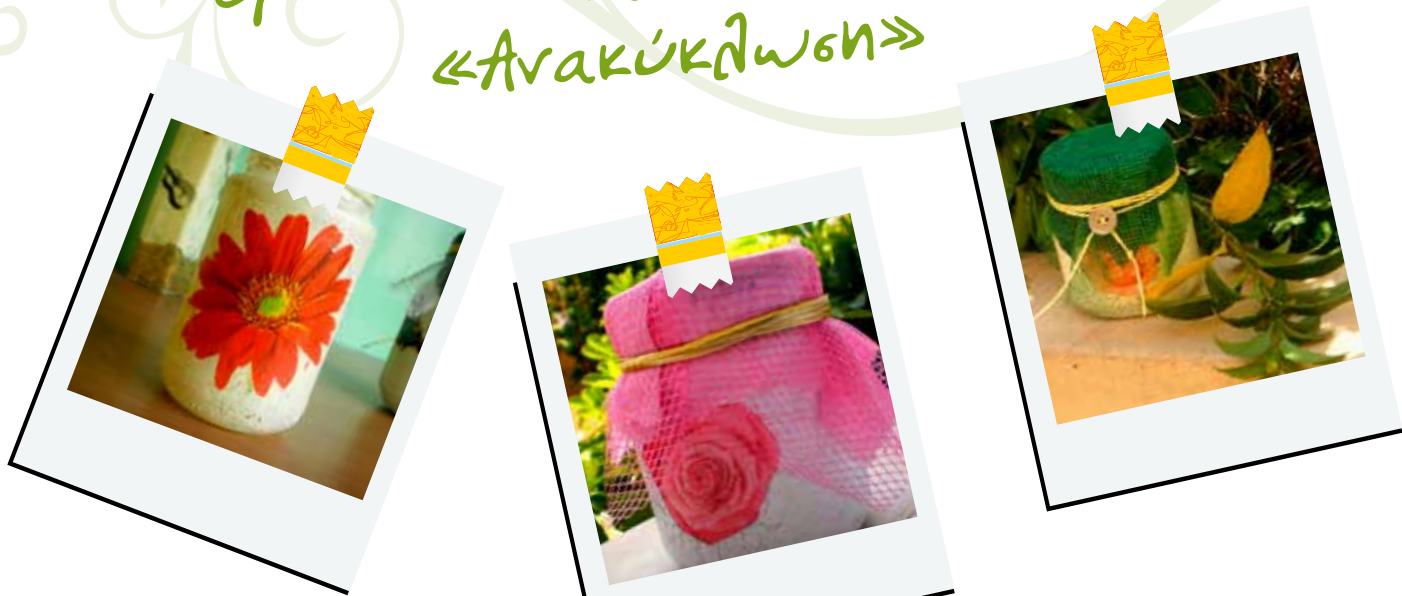
Φεύγεις, πού πας;... Κάθε ταξίδι είναι γυρισμός. Μετά τη φυλακή τι;

Κατσιάμπα Μαρία
Β' Λυκείου

ΤΕΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΑΣ

Ερευνητική εργασία Α' Λυκείου
«Ανακύκλωση»

ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΤΡΙΗΜΕΡΗ ΕΚΔΡΟΜΗ Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΣΤΑ ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ

Την Παρασκευή στις 8 Φεβρουαρίου 2013 στις 15:15 το μεσημέρι συναντηθήκαμε έξω από το σχολείο για να αναχωρήσουμε για τα Καλάβρυτα όπου θα πραγματοποιούνταν η τριήμερη εκδρομή μας. Κάναμε μια στάση στον Ισθμό, όπου πολλά παιδιά έβγαλαν φωτογραφίες, ξεκουράστηκαν και έφαγαν. Όταν φτάσαμε στα Καλάβρυτα, η ώρα είχε περάσει και κατευθείαν πήγαμε στο ξενοδοχείο για να τακτοποιηθούμε.

Το επόμενο πρωί σηκωθήκαμε νωρίς, φάγαμε πρωινό και πήγαμε να πάρουμε τον εξοπλισμό μας για το σκι. Φτάσαμε στο χιονοδρομικό, χωριστήκαμε σε ομάδες και αρχίσαμε την εκπαίδευση. Το διασκεδάσαμε πολύ! Η δραστηριότητα αυτή έχει απίστευτη πλάκα, αφού μερικοί τα πήγαν καλά και μερικοί "φάγανε" πολλές τούμπες. Πέρα από τη δραστηριότητα το τοπίο ήταν μαγευτικό, καθώς όλα ήταν χιονισμένα.

Όταν τελειώσαμε, γυρίσαμε στο ξενοδοχείο αλλάξαμε και πήγαμε πάλι για φαγητό στην περιβόητη ταβέρνα "Στάνη". Το επόμενο πρωί μαζέψαμε τα πράγματα μας και επισκεφθήκαμε το μνημείο των πεσόντων, το χωριό Πλανητέρο και την Αγία Λαύρα. Όταν τελειώσαμε τη βόλτα μας, ξαναγυρίσαμε στην πόλη των Καλαβρύτων, όπου μας άφησαν ελεύθερους να κάνουμε ό,τι θέλουμε. Το μεσημέρι είχαμε ραντεβού στο σταθμό του οδοντωτού. Όταν ήρθε το τρένο, επιβιβαστήκαμε για να απολαύσουμε αυτή τη μαγευτική διαδρομή. Το πούλμαν μας περίμενε στο Διακοφτό. Όλοι ήμασταν πολύ στενοχωρημένοι μιας και η πολυπόθητη αυτή τριήμερη πλησίαζε στο τέλος της.

Μυρτώ Γεωργουλάκη
Γ'2 Γυμνασίου

ΤΕΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΑΣ

ΜΟΝΟΗΜΕΡΗ ΕΚΔΡΟΜΗ Α' & Β ΛΥΚΕΙΟΥ ΣΤΗΝ ΚΑΡΥΣΤΟ

Στις 18 Απριλίου 2013 ημέρα Πέμπτη, οι μαθητές της Α' και Β' λυκείου αναχωρήσαμε από το σχολείο στις 7:00 το πρωί για το λιμάνι της Ραφήνας και από εκεί επιβιβάστήκαμε στο πλοίο "Ενία" για την Κάρυστο.

Στις 9:30 φτάσαμε στο Μαρμάρι και από εκεί συνεχίσαμε με το πούλμαν την υπόλοιπη διαδρομή που μας είχε απομείνει για την Κάρυστο. Περίπου στις 10:00 το πρωί φτάσαμε στον όμορφο προορισμό μας. Αρχικά, επισκεφθήκαμε το αρχαιολογικό μουσείο της Καρύστου το οποίο βρίσκεται στην ανατολική πλευρά του λιμανιού και απέναντι από το βενετικό πύργο Μπούρτζι. Στην έκθεση του μουσείου φιλοξενούνται ευρήματα από την περιοχή της αρχαίας Καρυστίας και την περιοχή των Στύρων. Η ξενάγηση μας δεν ήταν πολύ μεγάλη, διήρκεσε περίπου 15 λεπτά, γεγονός το οποίο ευχαρίστησε

όλα τα παιδιά. Στη συνέχεια μας άφησαν ελεύθερους να κάνουμε βόλτες στο νησί και έτσι μας δόθηκε η ευκαιρία να το "εξερευνήσουμε" ο καθένας με την παρέα του. Οι ώρες κύλησαν πολύ ευχάριστα με ωραίο φαγητό και καλή παρέα. Όταν όμως έφτασε η στιγμή της αναχώρησης, όλοι ήμασταν λίγο μελαγχολικοί, γιατί κάπου εκεί τελείωνε η εκδρομή μας. Δεν επιτρέψαμε όμως σε αυτή τη στιγμή να μας στενοχωρήσει και όλοι επιστρέψαμε με τις καλύτερες αναμνήσεις από την Κάρυστο.

Γεμίσαμε τις μπαταρίες μας και είμαστε έτοιμοι για διάβασμα!

**Θεοδώρα Γκιάτα,
Β'1 Λυκείου**

ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΤΡΙΗΜΕΡΗ ΕΚΔΡΟΜΗ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ ΣΤΟ ΒΟΛΟ

Οι τάξεις του σχολείου μας Β'1, Β'2 Λυκείου συμμετείχαν στην τριήμερη εκδρομή που πραγματοποιήθηκε στο Βόλο στις 8/3/2013. Κατά την πρώτη μέρα της επίσκεψής μας, φτάσαμε στον προορισμό μας και τακτοποιηθήκαμε στο ξενοδοχείο «Aegli». Την δεύτερη ημέρα επισκεφθήκαμε τα γραφικά χωριά του Βόλου, Πορταριά, Μηλιές, Βυζίτσα και Μακρυνίτσα, ενώ απολαύσαμε τη μαγευτική θέα που μας προσέφερε το ορεινό τοπίο. Την τρίτη και τελευταία ημέρα

της διαμονής μας στο Βόλο περιηγηθήκαμε στο λιμάνι και γνωρίσαμε καλύτερα την όμορφη αυτή πόλη. Όλοι ευχαριστηθήκαμε αυτή την εκδρομή και ευχόμαστε, πρώτα ο Θεός, η πενταήμερη του χρόνου να είναι ακόμη καλύτερη. Ευχαριστούμε τους καθηγητές συνοδούς κ. Λέκκα, κ. Κουμουνδούρο, κ. Φύτρου.

Μαρία Κατσιάμπα
Β'1 Λυκείου

ΤΕΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΑΣ

Οικιακή οικονομία και Παγκόσμια αγορά

Στην αποκαλούμενη εποχή της παγκοσμιοποίησης χρειάζεται να γίνει σαφές ότι ευμάρεια υπάρχει, όπου οι άνθρωποι εγκαθιστώντας μεταξύ τους σχέσεις ισοτιμίας, μπορούν να λέγουν και να πράττουν από κοινού. Με την ανάπτυξη των παγκόσμιων αγορών, την υπογραφή εμπορικών συνθηκών και την οικονομική ανάπτυξη που προέρχεται από την εμπορική συνεργασία μεταξύ των χωρών, ενισχύεται η ανάγκη για την κατανόηση της λειτουργίας της παγκόσμιας αγοράς.

Κατά την έναρξη του 2013, στο πλαίσιο του μαθήματος της οικιακής οικονομίας, πραγματοποιήθηκε το πρόγραμμα "Παγκόσμια Αγορά" σε συνεργασία με το Σωματείο Επιχειρηματικότητας Νέων (ΣΕΝ). Το πρόγραμμα ολοκληρώθηκε σε 8 εβδομαδιαίες συναντήσεις, για τις οποίες υπεύθυνος ήταν ο κ. Λυκούδης, εθελοντής και μέλος του ΣΕΝ. Μέσω του προγράμματος, οι μαθητές της Β' τάξης του γυμνασίου είχαν την ευκαιρία να ανακαλύψουν τις λειτουργίες του διεθνούς εμπορίου καθώς και να κατανοήσουν πως οι χώρες ασκούν εμπορικές δραστηριότητες σε παγκόσμιο επίπεδο αλλά και

ότι τα προϊόντα που παράγει η κάθε χώρα, ακόμα και αν δεν βρίσκονται στην τελική τους μορφή, έχουν τη δυνατότητα να μετακινούνται ανά τον κόσμο.

Αναλυτικότερα, οι μαθητές ήρθαν σε επαφή με έννοιες όπως η "προστιθέμενη αξία", "συγκριτικό πλεονέκτημα", "απόλυτο πλεονέκτημα" κατανοώντας έτσι τα οφέλη της επιλογής ενός κράτους απέναντι σε κάποιο άλλο για την παραγωγή. Μέσω του παιχνιδιού τους δόθηκε η ευκαιρία να εξετάσουν τα στάδια της παραγωγής που προσθέτουν αξία σε ένα προϊόν, ποια αγαθά και υπηρεσίες ανταλλάσσονται στις διεθνείς αγορές και πώς το διεθνές εμπόριο ευνοεί τις χώρες που μετέχουν σε αυτό. Παράλληλα, έγινε αναφορά στον τρόπο με τον οποίο οι αγορές επηρεάζουν τα κράτη σε εθνικό και διεθνές επίπεδο αλλά και στο πώς οι περιορισμένοι πόροι αναγκάζουν τους ανθρώπους σε κάθε κοινωνία να κάνουν βασικές οικονομικές επιλογές.

Μαριέτα Μαρούδα
Καθηγήτρια Οικιακής Οικονομίας

Αν δεν υπάρχει παρελθόν, δεν μπορεί να υπάρξει μέλλον

Οι αρχαίοι πρόγονοί μας, αναμφισβήτητα διακρίθηκαν σε πολλούς τομείς. Η τέχνη όμως, η οποία είναι και μια από τις πρώτες δημιουργικές ενέργειες του ανθρώπου από τις αρχές της ύπαρξης του στη γη, αποτελεί ίσως το πιο βασικό κομμάτι που άφησαν πίσω τους. Όταν αναφερόμαστε στην τέχνη, εννοούμε την αρχιτεκτονική, τη γλυπτική, τη ζωγραφική, το θέατρο και τη μουσική. Τα ντοκουμέντα που έχουμε για τη ζωγραφική είναι λιγοστά άσχετα μνημεία και τοιχογραφίες. Όσον αφορά το θέατρο σώζονται τα αριστουργήματα των μεγάλων τραγικών, Ευριπίδη, Αισχύλου, Σοφοκλή και του μεγάλου κωμωδιογράφου Αριστοφάνη, τα οποία όμως δεν αποτελούν έργα μεγάλης αξίας μόνο για το θέατρο αλλά και για τη λογοτεχνία. Δυστυχώς, σήμερα δεν έχουμε την ολοκληρωμένη μορφή του θεάτρου, όπως την έβλεπαν οι αρχαίοι Έλληνες (σκηνικά, κοστούμια, μουσική). Μέσα από την προσπάθεια των σύγχρονων ανθρώπων να αναβιώσουν το αρχαίο ελληνικό θέατρο γεννήθηκε και η όπερα.

Αν περάσουμε στον τομέα της αρχιτεκτονικής, θα δούμε πως παρά το πέρασμα του αδυσώπητου χρόνου, σώζονται ακόμη πολλά αρχαία μνημεία τα οποία αποτελούν και σταθμούς της πολιτιστι-

κής μας κληρονομιάς, κληρονομιάς ενός λαού που σε καιρό οικονομικής ευημερίας, πνευματικής και πολιτιστικής άνθησης, δημιούργησε βρίσκοντας την ομορφιά στο απέριπτο και το απλό. Την τέχνη, στην μορφή που σώζεται σήμερα στους αρχαιολογικούς χώρους, στα ελληνικά και ξένα μουσεία δεν πρέπει να την αντιμετωπίσουμε ως μουσειακό έκθεμα καθώς μέσα από αυτήν προβάλλονται τα ήθη, οι εποχές και η εξέλιξη της αρχαίας ελληνικής κοινωνίας.

Είναι όμως λυπηρό το γεγονός ότι δεν σεβόμαστε και δεν προστατεύουμε την κληρονομιά μας, χάρη στην οποία η χώρα μας είναι σύμβολο του πολιτισμού και προσελκύει χιλιάδες ξένους τουρίστες κάθε χρόνο. Έχουν ακουστεί κατά καιρούς από τα ΜΜΕ κλοπές και φθορές αρχαίων μνημείων. Παρόλα αυτά δεν έχει δοθεί η απαιτούμενη προσοχή με αποτέλεσμα οι πολίτες να μην ενημερώνονται και τα αρχαία μας να βρίσκονται σε κίνδυνο. Τα μουσεία δεν έχουν καλή φύλαξη, ενώ η αρχαιοκαπηλία μαστίζει.

Οι Έλληνες αρχαιολόγοι έφτιαξαν ένα διαφημιστικό σποτ του οποίου η προβολή απαγορεύτηκε στις ελληνικές τηλεοράσεις, καθώς κρίθηκε προσβλητικό για το υπουργείο πολιτισμού. Το σενάριο είναι το εξής: Ένα κοριτσάκι επισκέπτε-

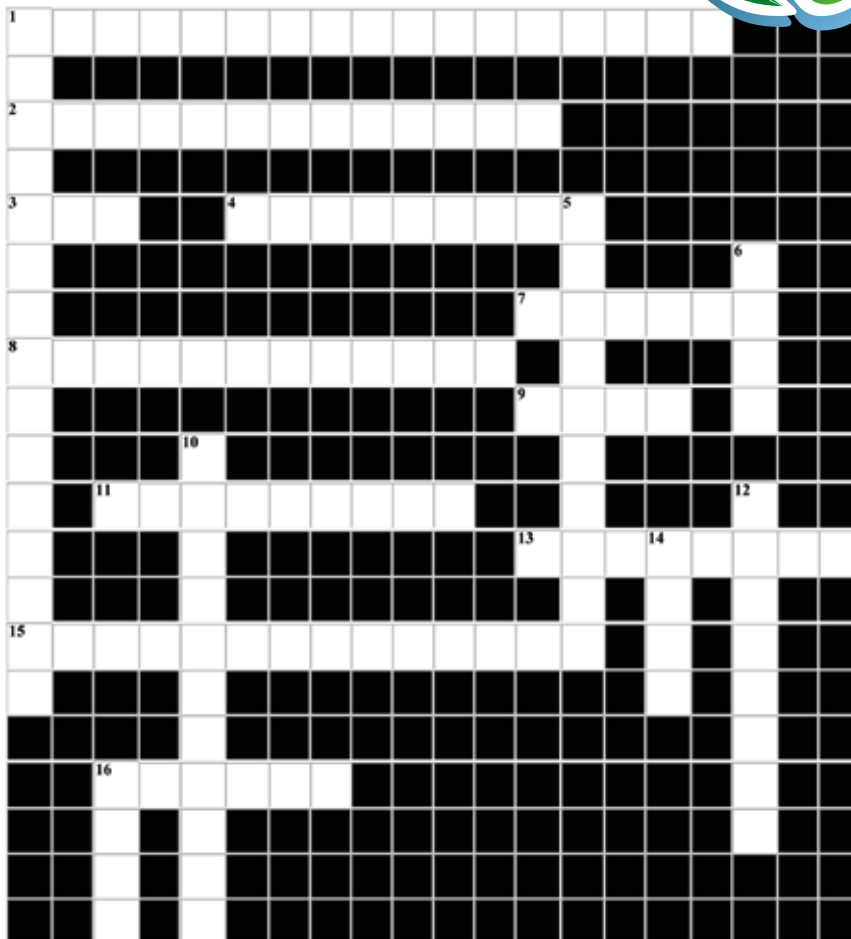
ται με τη μητέρα του το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, απομακρύνεται από κοντά της, και περιφέρεται στις αίθουσες του Μουσείου. Σταματάει μπροστά στην Κόρη Φρασίκλεια, όπου υπάρχει μια κρυφή συνομιλία μεταξύ τους. Το κοριτσάκι χαμογελά. Ξαφνικά ένα χέρι τραβά το κορίτσι σαν να το κλέβει και γράφει: «ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΜΕΛΛΟΝ». Στην επόμενη σκηνή, το κορίτσι είναι στη θέση του, λείπει όμως από τη βάση της η Φρασίκλεια, που τελικά έχει «απαχθεί». Επόμενη καρτέλα: ΧΩΡΙΣ ΠΑΡΕΛΘΟΝ. Και καταλήγει: Τα μνημεία δεν έχουν φωνή, εσύ έχεις.

Όπως είναι φανερό, το κοριτσάκι συμβολίζει το μέλλον, το άγαλμα συμβολίζει το παρελθόν. Αν σου στερήσουν το παρελθόν, θα πρέπει να πονέσεις σαν να σου στερούν το μέλλον.

Η πολιτιστική κληρονομιά που μας άφησαν οι αρχαίοι πρόγονοι, πρέπει να διατηρηθεί ώστε να την παραλάβουν και οι επόμενες γενιές. Εμείς είμαστε υπεύθυνοι για τη διαφύλαξή της. Όπως αναφέρεται και στο σποτ, «Αν δεν υπάρχει παρελθόν, δεν υπάρχει και μέλλον».

**Κατσιάμπα Μαρία,
Β'1 λυκείου**

Πάμε ανακύκλωση; "Πράσινο" παιχνίδι.....

Οριζόντια

- 1 Λέγονται οι μπαταρίες οι οποίες μπορούν να ξαναχρησιμοποιηθούν.
- 2 Αλλιώς οι χώροι υγειονομικής ταφής.
- 3 Οικολογική Εταιρεία Ανακύκλωσης.
- 4 Διαθέτει τα χειρότερα ποσοστά ανακύκλωσης στην ΕΕ.
- 7 Από την εποχή του ξεκίνησε η ανακύκλωση (γεν. ενικού)
- 8 Ένα ανακυκλώσιμο μέταλλο.
- 9 Έτσι ρίχνουμε τα υλικά συσκευασίας στον κάδο.
- 11 Χαρακτηρίζεται ως "πράσινο" μέταλλο.
- 13 Εκεί καταλήγουν όσα απορρίμματα δεν ανακυκλώνονται.
- 15 Η διαδικασία της αποσύνθεσης και της φυσικής ανακύκλωσης των οργανικών υλικών.
- 16 → επαναχρησιμοποιώ → ανακυκλώνω.

Κάθετα

- 1 Το κομπόσταλά ελληνικά
- 5 Επανεισαγωγή στην παραγωγική διαδικασία υλικών που θεωρούνται απορρίμματα
- 6 Χώροι Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων.
- 10 Διαδικασία που χρησιμοποιείται στην ανακύκλωση του χαρτιού.
- 12 Πρωταθλήτρια χώρα της ανακύκλωσης.
- 14 Γνωστή εταιρεία ανακύκλωσης μπαταριών .
- 16 Το χρώμα των κάδων ανακύκλωσης

Εξώφυλλο:

"Σχέδια - συμμετοχές μαθητών στο διαγωνισμό της Google"

Οπισθόφυλλο:

Κατασκευές μαθητών Α' Λυκείου με θέμα «Ανακύκλωση»

Εκ παραδρομής στο προηγούμενο τεύχος το άρθρο στη σελ. 8 το έγραψε ο Σωκράτης Μεργιανός

ΕΚΔΟΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΩΝ

"Η ΘΕΟΜΗΤΩΡ"

Ελ. Βενιζέλου 128, Ηλιούπολη
τηλ. 210 99 15 449

Υπεύθυνη Σύνταξης:
Βασιλική Μπιλάλη, Φιλολόγος

Συντακτική Ομάδα:
Μαθητές και Μαθήτριες
του σχολείου

Δημιουργικό - Εκτύπωση:
Λυχνία Α.Ε. • τηλ. 210 3410436
www.lyhnia.gr

